

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Formannskap		
Kommunestyret		

Høring av forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer

Vedlegg

- 1 Forslag ny forskrift for vann- og avløp
- 2 Bygningstyper etter NS

Kommunedirektørens innstilling

Kommunestyret inviteres til å fatte følgende vedtak:

Sørfold kommune legger med dette forslag til ny vann- og avløpsforskrift ut på høring. Frist for innsending av uttalelser er satt til 20. august 2023.

Høringssvar kan sendes post@sorfold.kommune.no, Strandveien 2, 8226 Straumen.

Saksopplysninger

1 Bakgrunn

Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift.

Fra 2012 er kommunens adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg*.

Forurensningsforskriften fra 2004 fastsetter de overordnede rammene for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving.

Bakgrunnen for utarbeidelse av ny forskrift er at kommunen ønsker en ny forskrift som er bedre tilpasset dagens forhold.

Vann- og avløpsgebyrene i Sørfold kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har etter forurensningsforskriften ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Over- eller underskudd i det enkelte år skal henholdsvis avsettes til eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til abonnentene i form av lavere årsgebyrer i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil fremførbare underskudd dekkes inn over årsgebyret i løpet av en femårsperiode.

Vann- og avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.

2 Oppsummering

I ny forskrift foreslår kommunen at tilknytningsgebyret settes slik at abonnenter betaler en fast sats per eiendom. En fast sats oppleves å være mer rettferdig for abonnentene enn en sats som for eksempel er avhengig av størrelse på bygningen. Dette begrunnes med at kommunens kostnader er hovedsakelig knyttet til administrativ registrering av ny abonnent.

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår innføre et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast og variabel del. Det er foreslått et fastgebyr per eiendom.

Den variable delen av gebyret fastsettes etter målt forbruk, men for abonnenter som ikke har vannmåler må kommunen stipulere forbruket. For de uten vannmåler blir det foreslått at forbruket beregnes trinnvis ut fra eiendommens totale bruksareal etter NS-3940. Dette er en videreføring av gjeldende praksis i Sørfold kommune.

Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2023 ved ny og gjeldende VA-forskrift. Grønn bakgrunn i tabellen nedenfor betyr at abonnenten vil betale mindre etter ny forskrift enn i dag, mens rød bakgrunn betyr at abonnenten vil betale mer etter ny forskrift. Disse fargekodene er brukt gjennomgående utover i notatet.

For å se kategoriinndeling for stipulert forbruk se tabell 3 og tabell 4 på side 4.

Årsgebyr vann inkl. mva.	m ³ gammel/ny	Gjeldende	Ny forskrift
Kategori 2 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/125 m ³	7 738	6 767
Kategori 3 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/150 m ³	7 738	7 481
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/175 m ³	7 738	8 194
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/175 m ³	9 672	8 194

Tabell 1 – Oppsummering - Simulerte vanngebyrer ved ny og gammel forskrift

Årsgebyr avløp inkl. mva.	m ³ gammel/ny	Gjeldende	Ny forskrift
Kategori 2 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/125 m ³	4 130	4 253
Kategori 3 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/150 m ³	4 130	4 592
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/175 m ³	4 130	4 930
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/175 m ³	5 163	4 930

Tabell 2 – Oppsummering - Simulerte avløpsgebyrer ved ny og gammel forskrift

3 Forslag til ny forskrift for vann og avløp

I dette kapittelet skisseres hovedtrekkene og spesielle forhold i forslaget til ny forskrift for vann og avløp.

4 Tilknytningsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vann- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for rørleggerkostnaden.

I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret foreslått krevd ved hendelsene beskrevet i forskriftens § 2-1 første ledd bokstav a til c. En fast sats antas å oppleves som mer rettferdig for abonnentene enn en sats som er avhengig av for eksempel bygningsstørrelse.

Tilknytningsgebyret skal utgjøre et fast beløp per eiendom.

Det legges ikke opp til å ilegge tilknytningsgebyr ved til-/påbygg av eksisterende eiendom. Samlede inntekter fra tilknytningsgebyr avhenger av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere fra år til år. Dersom gebyrsatsen er høy vil mange tilknytninger medføre at tilknytningsgebyrinntektene utgjør en betydelig andel av årets totale gebyrinntekter. Dette vil kunne påvirke muligheten til å holde årsgebyret stabilt, siden årsgebyret må reduseres ved overskudd på selvkostkalkylen. Et lavt nivå på tilknytningsgebyret er i tråd med anbefalingen fra Norsk Vann.

Dersom kommunen overtar privat vann- og/eller avløpsanlegg kan kommunen fastsette særskilt sats i det enkelte tilfellet.

Gebyrsatsen fastsettes årlig av kommunestyret og vil fremkomme av gebyrregulativet.

5 Todelt årsgebyr

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast del og en variabel del (tilsvarende alternativ 2 i figur 1). Valget av en todelt gebyrmodell begrunnes i at dette bedre vil fange opp tjenestenes kostnadssammensetning, samt at det gir anledning til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Hvor stor andel av årsgebyret som skal være henholdsvis fast og variabel del, fastsettes hvert år i gebyrregulativet.

6 Abonnementsgebyr (Fastledd)

I forslaget til ny forskrift er det foreslått et fastgebyr per eiendom. Det begrunnes med at boligeiendom og fritidsbolig utnytter infrastrukturen likt uavhengig av bruksareal.

7 Variabelt gebyr

Regelverket gir begrensede muligheter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefales å operere med samme gebyr per m³ for alle abonnentgrupper.

Gebyret fastsettes som hovedregel etter målt forbruk for øvrige eiendommer og unntaksvis etter stipulert forbruk der vannmåler ikke er installert.

I Sørfold kommune er det få abonnenter som har vannmåler. For de uten vannmåler blir det foreslått at forbruket beregnes trinnvis ut fra eiendommens totale bruksareal etter NS-3940. Dette er en videreføring av gjeldende praksis i Sørfold kommune.

For fritidsbolig skal stipulert forbruk være halvparten av forbruket til en helårsbolig med tilsvarende bruksareal.

Ved tildeling av trinnkategori tar kommunen utgangspunkt i opplysningene i matrikkelen. Opplysninger skal korrigeres dersom disse er feilaktige. Dersom eiendommens opplysninger i matrikkelen er mangelfulle, kan kommunen estimere arealet basert på gjennomsnittsoverslag. Abonnten kan selv fremskaffe dokumentasjon på eiendommens gebyrpliktige areal. Hvis eiendommen mangler bruksareal, vil abonnenten bli tildelt et bruksareal på 160 m². Dette er gjennomsnittsarealet for eneboliger i Sørfold kommune.

Tabell 3 nedenfor viser de intervallene som er foreslått og stipulert forbruk.

Bruksareal (m ²)	Stipulert forbruk (m ³)	
	Fritidsbolig	Annet enn fritidsbolig
Kategori 1 - 0-100 m ²	50	100
Kategori 2 - 101-125 m ²	50	125
Kategori 3 - 126-150 m ²	50	150
Kategori 4 - 151-175 m ²	50	175
Kategori 5 - 176-200 m ²	50	200
Kategori 6 - 201-250 m ²	50	250
Kategori 7 - 251-500 m ²	50	400
Kategori 8 - 501-1.000 m ²	50	800
Kategori 9 - 1.001-5.000 m ²	50	1 600

Tabell 3 - Stipulert forbruk - Intervall - Ny forskrift

430 av 569 bolig- og fritidseiendommer mangler bruksareal i matrikkelen. Det vil si at de fleste bolig- og fritidseiendommene vil bli tildelt kategori 4 i ny forskrift.

Tabell 4 under viser gjeldende praksis i den nåværende forskriften for stipulert forbruk.

Bruksareal (m ²)	Stipulert forbruk (m ³)	
	Fritidsbolig	Annet enn fritidsbolig
Kategori 1 - 0-100 m ²	100	200
Kategori 2 - 101-125 m ²	100	250
Kategori 3 - 126-150 m ²	100	300
Kategori 4 - 151-175 m ²	100	350
Kategori 5 - 176-200 m ²	100	400

Tabell 4 - Stipulert forbruk - Intervall - Gjeldende forskrift

8 Særskilt om vannmåler

Gjeldende forskrifter tar utgangspunkt i at vannmålere eies av abonnenten.

I forslag til ny forskrift skal kommunen eier alle nye vannmålere som blir installert.

Hvis abonnenten har vannmåler fra før, overtar kommunen eierskapet første gang måleren skiftes ut.

I forslag til ny forskrift åpnes det for at kommunen kan fastsette årsgebyret skjønnsmessig etter puring dersom abonnenten unnlater å foreta avlesning. Kommunen kan selv foreta avlesning uten ytterligere varsel til abonnenten, og kreve særskilt gebyr for dette (oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler).

Oppmøtegebyret fastsettes årlig i gebyrregulativet og satsen er basert på kostnadsdekning.

9 Gebyrsimulering

Den nye VA-forskriften danner grunnlaget for et nytt gebyrregulativ.

Regulativet vedtas årlig av kommunestyret og følgende gebyrsimuleringer er kun en eksempelvis oppstilling. Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2023 ved ny og gjeldende VA-forskrift. Alle priser inkluderer mva.

10 Abonnements- og forbruksgebyr ved ny forskrift

Tabell 5 og tabell 6 nedenfor viser abonnements- og forbruksgebyr for vann og avløp for ny og gjeldende VA-forskrift.

Abonnementsgebyret skal utgjøre et fast beløp per eiendom. Inntekter fra abonnementsgebyret (fastdelen) skal fortrinnsvis dekke gebyrtjenestens forventede kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger).

Vann 2023 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Fastgebyr	kr/boenhet		3 201
Forbruksgebyr	kr/m ³	38,69	28,53

Tabell 5 - Vann - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldende VA-forskrift.

Avløp 2023 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Fastgebyr	kr/boenhet		2 559
Forbruksgebyr	kr/m ³	20,65	13,55

Tabell 6 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldende VA-forskrift.

11 Årsgebyr uten vannmåler

95 % av vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter stipulert forbruk.

Nesten alle abonnenter er plassert i kategori 1 eller 2 uavhengig av bruksareal i gjeldende forskrift. Simuleringen har derfor kun ta utgangspunkt i at abonnenten enten er plassert i kategori 1 eller 2 i gjeldende forskrift.

Tabell 7 til tabell 9 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift.

Stipulert - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³ gammel/ny	Gjeldende	Ny forskrift
Kategori 1 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/100 m ³	7 738	6 054
Kategori 2 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/125 m ³	7 738	6 767
Kategori 2 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/125 m ³	9 672	6 767
Kategori 3 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/150 m ³	7 738	7 481
Kategori 3 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/150 m ³	9 672	7 481
Kategori 4 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/175 m ³	7 738	8 194
Kategori 4 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/175 m ³	9 672	8 194
Kategori 5 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/200 m ³	7 738	8 907
Kategori 5 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/200 m ³	9 672	8 907

Tabell 7 - Simulerte vanngebyrer uten vannmåler.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³ gammel/ny	Gjeldende	Ny forskrift
Kategori 1 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/100 m ³	4 130	3 914
Kategori 2 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/125 m ³	4 130	4 253
Kategori 2 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/125 m ³	5 163	4 253
Kategori 3 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/150 m ³	4 130	4 592
Kategori 3 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/150 m ³	5 163	4 592
Kategori 4 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/175 m ³	4 130	4 930
Kategori 4 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/175 m ³	5 163	4 930

Kategori 5 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/200 m ³	4 130	5 269
Kategori 5 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/200 m ³	5 163	5 269

Tabell 8 - Simulerte avløpsgebyrer uten vannmåler.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³ gammel/ny	Gjeldende	Ny forskrift
Kategori 1 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/100 m ³	11 868	9 968
Kategori 2 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/125 m ³	11 868	11 020
Kategori 2 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/125 m ³	14 834	11 020
Kategori 3 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/150 m ³	11 868	12 072
Kategori 3 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/150 m ³	14 834	12 072
Kategori 4 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/175 m ³	11 868	13 124
Kategori 4 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/175 m ³	14 834	13 124
Kategori 5 i ny forskrift - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/200 m ³	11 868	14 176
Kategori 5 i ny forskrift - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/200 m ³	14 834	14 176

Tabell 9 - Totalt årsgebyr ved stipulert forbruk for vann og avløp

12 Årsgebyr uten vannmåler og manglende bruksareal i matrikkelen

Hvis eiendommen mangler bruksareal, vil abonnenten bli tildelt et bruksareal på 160 m². Dette gjelder over 75 % av abonnentene som blir stipulert etter areal.

Igjen er det verdt å merke seg at de fleste abonnenter er plassert i kategori 1 eller 2 uavhengig av bruksareal i gjeldende forskrift. Tabell 10 til tabell 12 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for abonnenter uten bruksareal i matrikkelen.

Stipulert - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³ gammel/ny	Gjeldende	Ny forskrift
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/175 m ³	7 738	8 194
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/175 m ³	9 672	8 194
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 3 i gjeldende forskrift	300/175 m ³	11 606	8 194
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 4 i gjeldende forskrift	350/175 m ³	13 541	8 194
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 5 i gjeldende forskrift	400/175 m ³	15 475	8 194

Tabell 10 - Simulerte vanngebyrer uten vannmåler og manglende bruksareal i matrikkelen.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³ gammel/ny	Gjeldende	Ny forskrift
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/175 m ³	4 130	4 930
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/175 m ³	5 163	4 930
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 3 i gjeldende forskrift	300/175 m ³	6 195	4 930
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 4 i gjeldende forskrift	350/175 m ³	7 228	4 930
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 5 i gjeldende forskrift	400/175 m ³	8 260	4 930

Tabell 11 - Simulerte avløpsgebyrer uten vannmåler og manglende bruksareal i matrikkelen

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³ gammel/ny	Gjeldende	Ny forskrift
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 1 i gjeldende forskrift	200/175 m ³	11 868	13 124
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 2 i gjeldende forskrift	250/175 m ³	14 834	13 124
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 3 i gjeldende forskrift	300/175 m ³	17 801	13 124
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 4 i gjeldende forskrift	350/175 m ³	20 768	13 124
Uten BRA i matrikkelen - Kategori 5 i gjeldende forskrift	400/175 m ³	23 735	13 124

Tabell 12 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vann og avløp ved manglende bruksareal i matrikkelen

13 Årsgebyr med vannmåler

Det er kun 5 % av Sørfold kommune sine abonnenter som har vannmåler.

Tabell 13 til tabell 15 nedenfor viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for eiendommer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Vannmåler	100	3 869	6 054
Vannmåler	150	5 803	7 481
Vannmåler	250	9 672	10 334
Vannmåler	500	19 344	17 466
Vannmåler	1 000	38 688	31 731
Vannmåler	4 000	154 750	117 321

Tabell 13 - Simulerte vanngebyrer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Vannmåler	100	2 065	3 914
Vannmåler	150	3 098	4 592
Vannmåler	250	5 163	5 947
Vannmåler	500	10 325	9 334
Vannmåler	1 000	20 650	16 109
Vannmåler	4 000	82 600	56 759

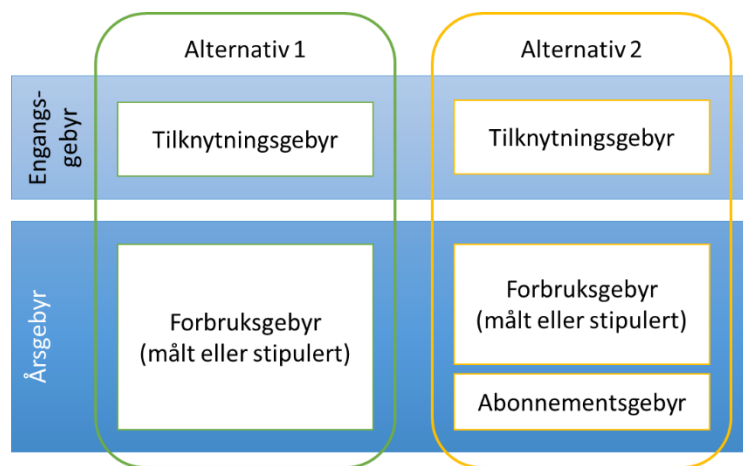
Tabell 14 - Simulerte avløpsgebyrer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Vannmåler	100	5 934	9 968
Vannmåler	150	8 901	12 072
Vannmåler	250	14 834	16 280
Vannmåler	500	29 669	26 800
Vannmåler	1 000	59 338	47 840
Vannmåler	4 000	237 350	174 080

Tabell 15 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vann og avløp

14 Nærmere om sentrale regler

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, samt tilhørende forskrift, sier at kommunene kan dekke inn inntil 100 % av sine kostnader til vannforsyning og avløpshåndtering gjennom gebyrer. Videre sier lovens tilhørende forskrift at gebyrene skal bestå av engangsgebyr for tilknytning og årlige gebyrer. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn. De årlige gebyrene skal enten beregnes på grunnlag av vannforbruk alene, eller en todelt gebyrordning med en fast og en variabel del. Figur 1 skisserer de to alternativene.

Figur 1 - Vann- og avløpsgebyrer

15 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr. Det skal ikke kreves nytt gebyr ved ominnredning eller bruksendring. Kommunen har anledning til å vedta i lokal forskrift at det skal kreves et tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan da bestemme at tilleggsggebyret bare skal betales når utvidelsen utgjør et visst minsteareal.

9 Kostnadsgrunnlag

I forskriften med kommentarer er det ikke spesifisert hvilke kostnader som skal dekkes inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke en forholdsmessig del av kommunens samlede kostnader med vannforsyning og avløp. Gebyret skal beregnes for den enkelte faste eiendom eller for den enkelte boenhet på eiendommen.

10 Anledning til å kreve inn gebyret

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntreter etter *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3*. Kommunen bestemmer når gebyrene forfaller til betaling. Det kan ikke stilles krav om betaling av tilknytningsgebyr før utstedelse av byggetillatelse.

16 Årsgebyr

11 Beregningsmåte

Årsgebyr kan beregnes på to forskjellige måter.

Gebyret kan beregnes utelukkende på bakgrunn av vannforbruk, eller kommunen kan velge en todelt gebyrordning hvor årsgebyret består av en fast og en variabel del hvor den variable delen beregnes utfra vannforbruk. Vannforbruket kan enten være målt eller stipulert ut fra bebyggelsens størrelse. Det er ikke tillatt å fastsette minimumsgebyrer. Dersom årsgebyret beregnes ut fra stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk.

Hvis vannforbruket stipuleres, skal for boligeiendommer bebyggelsens areal legges til grunn, da dette antas å gi best uttrykk for vannforbruket over en lengre periode.

Kommunen avgjør selv om tidligere arealberegninger skal benyttes, eller om det skal foretas ny beregning. Kommunen må i den kommunale forskriften redegjøre for de beregningsprinsippene som ligger til grunn for å fastslå stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan tas hensyn til

bebyggelsens art og bruk, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet. Prinsipielt gjelder at vannmengde inn = avløpsmengde ut.

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk. Den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling, og målingen må utføres med vannmåler etter kommunens anvisning.

12 Eiendom som ikke brukes som bolig (næring mv.)

For næringseiendom og andre eiendommer som ikke brukes som bolig, er hovedregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, beregnes på grunnlag av målt vannforbruk. Er det ikke installert vannmåler, kan det fastsettes særlige regler eller inngås særlige avtaler om beregning av gebyret.

Kommunen har begrenset adgang til å sette lavere gebyrer for disse eiendommene enn det som ville følge av kommunens ordinære beregningsmåte for boligeiendommer. Det er ikke adgang til å fastsette en ren kvantumsrabatt for storforbrukere av vann.

For gartnerier, gårdsbruk og annen virksomhet hvor avløpsmengden avviker vesentlig fra vannforbruket, kan det inngås avtale basert på avvikende avløpsmengde.

Det kan gjøres fradrag for vann som går inn i bedriftens produkter, eller av andre grunner ikke slippes ut i avløpsnett fra næringseiendommer og andre eiendommer nevnt ovenfor.

For eiendom der kommunens kostnader ved vannproduksjonen er vesentlig lavere enn den øvrige vannproduksjonen, kan forbruksgebyret for vann reduseres etter avtale.

Det kan beregnes økt avløpsvannmengde i forhold til målt vannforbruk dersom overvann føres til avløp. For eiendommer med installert sprinkleranlegg kan det gjøres særlige avtaler slik at kommunens kostnader blir dekket.

13 Fastsettelse av særlige regler

Det kan fastsettes særlige regler for eksempel for bebyggelse som bare er i bruk deler av året, som har et særlig stort areal i forhold til vannforbruk og avløpsmengde eller som har tomt som medfører stort vannforbruk. Andre kriterier, som for eksempel gebyrpliktiges privatøkonomi, antall personer eller antall våtrom i huset, kan ikke legges til grunn for gebyrberegningen. Bestemmelsen gir adgang til å fastsette ulike beregningsmåter for eiendommer med ulik bruk. Dette innebærer ikke at selve prisen per m³ vann/avløp kan settes forskjellig for de ulike eiendommene.

14 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

En eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal være stabil og ikke avspeile variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikke hindre den enkelte abonnent i å kunne påvirke eget årsgebyr gjennom å regulere vannforbruket. Ved ressursknapphet kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk alene, det vil si at gebyret bare er basert på en forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanlig at den faste delen gjenspeiler de faste kostnadene (typisk kapitalkostnader) knyttet til tjenesten. Samtidig anbefales det at abonnementsgebyret ikke overstiger 50 % av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme vannsparing.

15 Ulike gebyrsatser

Utgangspunktet er at de samme gebyrsatsene skal gjelde i hele kommunen. Følgende unntak gjelder:

1. Tilknytningsgebyret kan differensieres avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg

som er utført etter planer godkjent av kommunen. Regler om differensierte gebyrsatser må fastsettes i kommunens forskrift.

2. Det kan fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytning- og årsgebyr dersom et vann- eller avløpsanlegg eller større enhet av dette medfører vesentlig høyere eller lavere kostnader enn de øvrige. Det kan kun fastsettes lavere gebyrsatser dersom kostnadene med å forsyne forbrukerne med vann i et vannforsyningsområde er mindre kostbart enn i et annet vannforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats menes kostnad per måleenhet for årsgebyr eller tilknytningsgebyr. Forbrukerkjøpsloven gir imidlertid forbruker mulighet til å kreve et passende prisavslag på levert vann dersom vannkvaliteten er dårlig i perioder.
3. Det kan videre fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr for ulike boligkategorier, der det er ulike kostnader forbundet med betjening av ulike boligkategorier. For eksempel kan det fastsettes lavere gebyrsatser for blokkleiligheter på bakgrunn av at kostnadene med ledningsnett er lavere per boenhet for disse boligkategoriene enn for mer spredte boligheter.
4. Det kan fastsettes høyere gebyrsats for avløpsvann som er mer forurenset enn vanlig kommunalt avløpsvann, og som det koster kommunen mer å behandle.

Begrensninger som fremgår ovenfor gjelder ikke fordelingen av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

17 Andre forhold

Kommunen kan ikke ilegge tilleggsgebyr eller øke gebyrsatsen ved manglende etterlevelse av pålegg. Imidlertid kan kommunen kreve dekket faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglende etterlevelse av pålegg knyttet til den enkelte eiendom.

Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan kommunen kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring.

Unnlater gebyrpliktig å etterkomme pålegg om utbedring av lekkasjer som medfører forurensing kan det fastsettes tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettes i henhold til *forurensningslovens* § 73. Kommunen har myndighet til å vedta tvangsmulkt på de områdene hvor de etter loven og forskrifter ellers har forurensningsmyndighet. Tvangsmulkten skal ha en størrelse som gjør det ulønnsomt å ikke følge kravet. Innkrevd tvangsmulkt tilfaller staten. Se § 9-8 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sen betaling eller tilbakebetaling av vann- og avløpsgebyrer gjelder reglene i *lov 6. juni 1975 nr. 29 om egedomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarende. Forfalt krav på årsgebyr er sikret med pant i eiendommen etter *panteloven* § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsettelse av vann- og avløpsgebyrer er fortsatt gjeldende, så fremt de ikke er i strid mot kravene i kapittel 16 i *forurensningsforskriften* eller inntil kommunen bestemmer noe annet. Forskrifter med minimumsgebyrer skulle vært endret før 1.1.2008.

18 Gjeldende lokal forskrift

Gjeldende forskrift i Sørfold kommune heter *Forskrift for vann- og kloakkgebyrer* og er hjemlet i lov av 31. mai 1974 om kommunale vass- og kloakkavgifter § 3. Forskriften ble vedtatt 30. april 1981.

19 Tilknytningsgebyr

Dagens tilknytningsgebyr faktureres når du bygger nytt, utvider eksisterende areal, eller eksisterende eiendom tilknyttes til det kommunale nettet. Tilknytningsgebyret beregnes per

kvadratmeter bruksareal, og tilknytningsgebyret ved første gangs tilknytning skal beregnes etter minimum 100 m² leieareal/gulvareal.

Tabell 16 under viser tilknytningsgebyret for 2023.

Tilknytningsgebyr 2023	Enhet	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Engangsgebyr for tilknytning	kr/m ²	211,09	122,84
Enebolig gitt 150 m ²		31 663	18 426

Tabell 16 - Tilknytningsgebyr 2023

20 Årsgebyr

Etter gjeldende forskrift beregnes årsgebyret i Sørfold kommune utelukkende på bakgrunn av vannforbruk.

Tabell 17 under viser forbruksgebyret for Sørfold kommune i 2023.

Forbruks- og abonnementsgebyr	Enhet	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Forbruksgebyr	kr/m ³	38,69	20,65

Tabell 17 – Forbruksgebyr 2023

For eiendom hvor vannmåler ikke er installert, stipuleres forbruket trinnvis ut fra eiendommens totale bruksareal. I Tabell 18 nedenfor vises trinnvisinndeling av bruksareal og vannforbruk som legges til grunn for stipulert forbruk.

Det er verdt å merke seg at de fleste abonnenter er plassert i kategori 1 eller 2 uavhengig av bruksareal.

Bruksareal (m ²)	Stipulert forbruk (m ³)	
	Fritidsbolig	Annet enn fritidsbolig
Kategori 1 – 0-100 m ²	100	200
Kategori 2 – 101-125 m ²	100	250
Kategori 3 – 126-150 m ²	100	300
Kategori 4 – 151-175 m ²	100	350
Kategori 5 – 176-200 m ²	100	400

Tabell 18 – Trinnvis stipulering av eiendommer uten vannmåler

Tabell 19 under viser eksempler på årsgebyret.

Årsgebyr 2023	m ³	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Stipulert forbruk – 90 m ²	200	7 738	4 130
Stipulert forbruk – 120 m ²	250	9 672	5 163
Stipulert forbruk – 140 m ²	300	11 606	6 195
Stipulert forbruk – 160 m ²	350	13 541	7 228
Stipulert forbruk – 180 m ²	400	15 475	8 260
Målt forbruk	75	2 902	1 549
Målt forbruk	150	5 803	3 098

Tabell 19 – Årsgebyr 2023

21 Arbeidsgruppen

Forslag til ny forskrift for vann og avløp er utarbeidet av økonomiavdelingen og avdelingsleder VVA i Sørfold kommune. Momentum Solutions har vært sparringspartner.

Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel.

Rettferdig: Gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppenes kostnadsnivå på best mulig måte.

Tydelig: Forskriften skal være lett å lese og håndheve med klart og forståelig språk uten uklare, eller vanskelige, formuleringer.

Fleksibel: Forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse.

Vurdering

Når forslag til endelig forskrift blir fremmet til behandling i september vil den også bli fremmet for plan- og ressursutvalget til behandling.